

Medikamentozī modifīcējamo kardiovaskulāro riska faktoru novērtējums pacientiēm pirms perkutānas koronāras intervences

Mārīte Antra Ozoliņa¹, Kārlis Trušīnskis^{1,2}, Rasma Vārna³

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Iekšējīgo slimību katedra, Latvija

² Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Latvijas Kardioloģijas centrs

³ Rīgas Stradiņa universitāte, Medicīnas fakultāte, Latvija

Ievads. Paaugstināts arteriālais asinsspiediens, pulsa frekvence un dislipidēmija ir nozīmīgi kardiovaskulāro slimību riska faktori (KVS RF), kurus ir iespējams efektīvi koriģēt ar mūsdienīgu medikamentozu terapiju.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Novērtēt paaugstināta arteriālā asinsspiediena, pulsa frekvences un zema blīvuma lipoproteīna holesterīna (ZBLH) modifīkācijas efektivitāti pacientiēm pirms perkutānas koronāras intervences (PKI) un analizēt mērķu nesasnīgšanas cēloņus. Zinātniskais darbs tika izstrādāts P. Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Latvijas Kardioloģijas centrā 2012. gada nogalē. Pētījumā iekļauts 101 pacients, kurš stacionēts plānveida PKI. Pētījumā veikta dalībnieku aptauja, objektīvo rādītāju (arteriālā asinsspiediena mērīšana, pulsa frekvences, antropometrisko rādītāju) noteikšana, bioķīmisko (kopējais holesterīns, ZBLH, kreatinīns u. c.) rādītāju, kā arī citu anamnētisko datu apkopošana. Iegūtie dati statistiski apstrādāti ar SPSS v19 lietojumprogrammu.

Rezultāti. Paaugstinātu arteriālo asinsspiedienu sastop 64,4% pētījuma pacientu. Pacienti ar arteriālo asinsspiedienu zem 140/90 mm Hg saņem vidēji 2,3 antihipertensīvos medikamentus, grupā ar asinsspiedienu no 140/90 līdz 160/100 mm Hg vidēji 2,8 antihipertensīvos medikamentus un grupā $\geq 160/100$ mm Hg vidēji 3,1 antihipertensīvo medikamentu, $p = 0,013$. Medikamentus regulāri lieto 89,2%. Paaugstināta asinsspiediena grupā 47,7% pacientu saņem 2 antihipertensīvos medikamentus, no kuriem 87,1% ir betablokatoru (BB) un angiotensīna konvertējošā enzīma inhibitoru vai angiotensīna receptoru blokatoru kombinācija. Pulsa frekvenci ≥ 70 r/min konstatē 23,8% pacientu. Pacienti ar pulsa frekvenci ≥ 70 r/min 83,3% saņem BB un 25,0% ivabradīnu, bet medikamentu kombināciju saņem tikai 3 pacienti jeb 12,5%. Paaugstinātas pulsa frekvences grupā novēro statistiski ticamas asociācijas ar citiem KVS RF, kā arī lielāku vidējo KVS RF skaitu (5,9 RF pret 5,1 RF, $p = 0,016$). ZBLH līmeni $< 1,8$ mmol/l nesasniedz 76,2 % pacientu, turklāt trešdaļa pacientu nesasniedz arī ZBLH līmeni zem 2,5 mmol/l. Pacientu grupā ar ZBLH līmeni $\geq 1,8$ mmol/l 97,4% saņem statīnus.

Secinājumi. Sekundārā KVS profilakse pacientiēm pirms PKI nav novērtējama kā pietiekami efektīva. Neskatoties uz saņemto medikamentozu terapiju, nav izdevies sasniegt attiecīgos KVS RF mērķus. Gandrīz visi pacienti paaugstināta ZBLH grupā saņem statīnu grupas preparātus, taču netiek sasniegts mērķa ZBLH līmenis. Pacientu grupā ar arteriālo asinsspiedienu $\geq 160/100$ mm Hg tiek saņemts 3,1 antihipertensīvais līdzeklis un medikamentus regulāri lieto lielākā daļa pacientu, tomēr netiek sasniegts mērķa asinsspiediens. Lielākā daļa pacientu grupā ar paaugstinātu pulsa frekvenci saņem BB, tomēr netiek sasniegta mērķa pulsa frekvence.